

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Трудовият пазар: виждания на работодателите

доц. Мария Желязкова

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Проведени фокус-групи

2011:

Пловдив

Варна

Бургас

Русе

Враца

Благоевград

2012:

Пловдив

Варна

София

Кърджали

Карлово

Сливен

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

характеристики

- Икономически субекти – фирми, институции в сферата на образованието, здравеопазването и културата, Асоциация на индустриалния капитал и др.
- Отрасли – промишленост, строителство, машиностроене, дърводобив, търговия, туризъм, услуги, транспорт, селско стопанство, образование, здравеопазване, застраховане и др.
- Големина – малки, средни и големи (от 2 до над 700 човека)
- Единични случаи, в които има опит с назначаване на работници-чужденци

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

ОСНОВНИ ТЕМАТИЧНИ БЛОКОВЕ

I. Икономическа ситуация

II. Трудов пазар

III. Оценка на нормативната уредба

IV. Препоръки към политиките

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Икономическа ситуация (1)

- Оценката на актуалното състояние и видимите перспективи са неблагоприятни
- Те се обсъждат по различен начин в различните населени места, но с общи конотации
- Изключителен натиск върху дребния и среден бизнес
- Междуфирмена задлъжнялост

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Икономическа ситуация (2)

- По-нататъшна сегментация и фрагментиране на икономическите субекти
- Привилегировани икономически субекти: големи вериги; чужди фирми; изпълнители по Оперативни програми и търгове и българските фирми – подизпълнители;
- Проблем при обявяването на търгове и обществени поръчки: най-ниска цена; тенденции към монополизирание в различни сектори и отрасли

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Икономическа ситуация (2)

- **Основен проблем: липса на последователна национално адаптирана икономическа политика, по-конкретно:**
 - ✓ **Цялостно виждане за икономиката на страната и по планови региони**
 - ✓ **Приоритетни отрасли, в частност “реален сектор”**
 - ✓ **Развитие на свързани производства**
 - ✓ **Стимулиране на българското производство**
 - ✓ **Преодоляване на продължаващо оттегляне на държавата**

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Сравнение октомври-ноември 2011 - юни-юли 2012

- Няма съществена разлика, но
- Привикване към кризата и кризата престава да е обяснителен модел
- Доминиране на политически (партизански) цели пред икономическа логика и съображения
- Засилване на тенденциите към монополизиране
- По-малките населени места – пълна безнадеждност
- “Ситуацията тук и сега е както в Гърция преди кризата”

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Трудов пазар (1)

- “Какви са измеренията на достойния труд?”
- Съкращения под мотото “оптимизиране на персонала”
- Пенсионирание и закриване на раб. места
- Натиск върху доходите
- Изключенията:
 - ✓ Капанът: ниско заплащане – липса на квалифицирани и млади хора
 - ✓ Парадоксът: липса на работници и висока безработица

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Трудов пазар (2)

- Обезлюдяване на населени места и определени отрасли:
- Липса на специфични квалификации и професии – стругари, фрезисти, стъклари, лесовъди и т.н.
- Засилваща се липса на високо квалифицирани кадри – напр. здравеопазване
- Висока възраст на работниците - липса на млади
- Обезлюдяване на по-малките населени места и като работници, и като клиенти
- Селското стопанство

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Трудов пазар (3)

- Неустойчивост на нормативната база – непрекъснати промени
- Неадекватни осигурителни прагове
- Изтласкване към сивата икономика
- Данъчните и Инспекцията по труда – като “наказателен отряд”
- Дейност на Бюрата по труда и Агенцията по заетост – не са партньор и помощник, бюрократично- контролиращи функции

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Трудов пазар (4)

- Програмата “Развитие на човешки ресурси” не е съгласувана с потребностите на предприятията, изискванията не са адекватни: Програмите за младежка заетост се оценяват като неефективни и неадекватни; Непрекъснати промени
- Загуба на лична мотивация и трудови навици
- Доходите от труд не са стимул, особено за младите
- Разлика между поколенията

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Връзка образование – трудов пазар

- Отсъствие на професионално ориентиране, практически занимания и материална база в училищата и университетите
- Опасност от закриване на училища
- Липса на връзка между практика и последваща реализация
- Липса на специалности
- Невъзможност работодателите да участват в разработването на учебните програми

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Работници-чужденци

- Неадекватна нормативна база за назначаване на работници-чужденци от Трети страни
- Невъзможност за привличане на висококвалифицирани кадри заради равнището на заплащане, вкл. и от Трети страни
- Липса на активна държавна политика
- Проблемът за качеството на работната ръка
- Спонтанно въпросът за ромите (вътрешни чужденци)

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Препоръки към политиките

- Национална стратегия за икономическо развитие
- Икономическа политика – да се сменят приоритетите, да се стимулира индустрията и свързаните производства, да се заплаща земеделския труд
- Трудов пазар – политика на държавата за разкриване на работни места
- Политика по доходите – стимулиране на потреблението, изравняване на заплащането в ЕС
- Социална политика в широк смисъл – образование, здравеопазване, социален живот
- Образователна политика – райониране и прилагане на направените препоръки

Европейски съюз

ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ТРУД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
“Инвестира във вашето бъдеще”

Европейски социален фонд

Препоръки към политиките

- Регионална политика – планови райони (Варна), свързани производства и стимули за работници в по-малки населени места (Карлово), въвеждане на икономическа логика в районирането (Пловдив)
- Проблемът с ромите – “ще избухне” (Сливен, Карлово, София)
- Работници-чужденци – да се разработят и приложат адекватни регулации, внимателна и целенасочена селекция